

גנזי המלך

ארבע נופות

קובץ שבועי בענייני יהדות מהוצאת

308

להזמנת עלונים ולפרסום טל: 0732-776776 03-677779 מופץ בכל הארץ ב-40,000 עותקים

"זאת חקת התורה אשר צוה ה' לאמר דבר אל בני ישראל ויקחו אליך פרה אדמה תמימה"

בכל מצב אפשר לעלות

מתוך דרשותיו של הרב אמנון יצחק שליט"א

אל מול טענה זו פונים חז"ל ומחדשים לאמר: בעיקרא דדינא הצדק אתך, כיצד זה יוכל הטמא והמגושם לזכות ולהצליח? אלא שיחידו של עולם שהוא ברא את כל העולם, הוא גזר אשר כל אדם ואדם יוכל להשתמש בנקודה הפנימית שנשמתו, להציתה ולשלהבה לגדלות מופלגת. מקומו של יאוש אינו אלא בשכל המוגבל של האדם, השכל

איתא (במדרש רבה יט): 'זאת חקת, זה שאמר הכתוב ('איוב' יד): 'מי יתן טהור מטמא לא אֶקֶד?' כגון: אברהם, מתרח. חזקיה, מאחז. יאשיה, מאמון. מרדכי, משמעי. ישראל, מאומות. עולם הבא, מעולם הזה. מי עשה כן? מי צוה כן? מי גזר כן? לא יחידו של עולם? תמן תנינן: בהרת כגריס באדם טמא, פרהה בכולו טהור. מי עשה כן? מי צוה כן? מי גזר כן? לא יחידו של עולם?

רואה בכל דבר סיבה ומסובב, אם עשיתי כך, בהכרח שהתוצאה היא זו. אבל הקב"ה יחידו של עולם, הוא החונן לאדם דעת, הוא יוכל בבת אחת להעניק הצלחה למי שחפץ.

הסדר במדרש מורה אשר יש כאן ארבעה מחלקות, אח"כ בא הסיים: 'מי עשה כן?' ונבאר מה שנראה ללמוד מכאן לעבודתנו: "זאת חקת התורה" כיצד לומדים תורה? כיצד מתעלים בתורה? וכיצד מתחזקים בתורה? שאלה זו נשאלת ע"י ארבעה סוגי אנשים שצריכים חיזוק; יש אדם שרואה את עצמו כטמא, אינו מוצא את עצמו קשור לבחינה של כלל ישראל, בהיותו נעדר דביקות בקב"ה, איש עולם הזה. וכאשר עולה בלבו מחשבה על הצלחה בתורה, מיד הוא מחליט שאין בידו לעשות כן. ודבר זה מאד מצוי, ליפול ביאוש עקב מצבו הרוחני הירוד.

תמן תנינן ('חולין' עא): 'האשה שמת ולדה במעיה והושיטה החיה ונגעה בו, החיה טמאה טומאת ז' והאשה טהורה עד שיצא הולד'. המת בבית (בבטן האשה מ"כ) הבית טהור, יצא מתוכו הרי הוא טמא. מי עשה כן? מי צוה כן? מי גזר כן? לא יחידו של עולם? תמן תנינן ('פרה' ד): 'העוסקין בפרה מתחילה ועד סוף מטמאין בגדים'. היא גופה מטהרת בגדים. אמר הקב"ה: חוקה חקתי, גזירה גזרתי, אי אתה רשאי לעבור על גזרתי' עכ"ל.

יש אדם היגע בתלמודו ואינו עולה בידו מאומה ולפתע הוא חש בשפע של סיעתא דשמיא. יש המקבל על עצמו קבלות בעבודת ה' ונכשל וחוזר ונכשל, עד שמתחיל ליפול ביאוש. עד מתי? תשובתם של אלה היא: "מי יתן טהור מטמא", עתה הנך עומד במדרגה ירודה ופחותה, כעבור רגע ביכולתך להתעלות למעלה למעלה. אדם מגושם בכל מהותו מסוגל ליהפך לבן

המשך בעמ' 2 <<<

תמונות מהרצאתו של הרב אמנון יצחק שליט"א השבוע באור יהודה

גנזי המלך דברים הטעונים גניזה המלך דברים הטעונים גניזה

>>> המשך מעמ' 1

מתפעל כי אם מהפכו ולא ממה שהוא ממינו.

כדרך שהיצר הרע מתגרה יותר בישראל מבאומות ובתלמיד חכם יותר מכולם, לפי שכולם הפכיים לו. על כן הוא רוצה להתגבר עליהם. וזה טעם שסמוך לעליית השחר החושך מתגבר, כי כל דבר מתפעל מהפכו דוקא, לפיכך כל אוכל זרע אינו מתפעל מן הטומאה לעשות בו רושם, עד שיבוא עליו מים שכולם טהרה ואז הטומאה רצונה לנצח הטהרה ותתגבר עליה.

כך מי נדה שיש בהם מים שכולם טהרה ויש שם אפר פרה שכולו טומאה והם מעורבין יחד, לפיכך אם מי נדה זורק על אדם טמא, אז אין האדם מתפעל מן האפר שהרי הוא ממינו, אבל הוא מתפעל מן המים שהם הפכיים לו, כי הוא טמא והמים טהורים, על כן המים פועלים בו ומנצחים הטומאה, אבל אדם טהור הנושא "מי הנצה", אינו מתפעל מן המים כי הם ממינו ששניהם טהורים, אבל הוא מתפעל מן האפר שהם הפכיים לו, כי הוא טהור והאפר טמא, על כן האפר פועל בו ועושה בו רושם לטמאו.

ואם תשאל לומר: אם כן האפר למה לי? יטהרו במים בלא אפר, תשובה לדבר: שיש צורך בזריקת האפר עליו, כי לא יוכל להטהר עד שידע מקור הטומאה וישתדל להסיר הסיבה, לומר: הרי לך שטר ושוברו עמו. ובעירוב זה כח המים אתי לאשמעינן, שהם מנצחים מקור הטומאה. ועל כל פנים למדנו אשר באיזה דרך שהאדם מתעלה נוהגים אתו בנסים עצומים שאי אפשר להסבירם, חוקה הם, יחידו של עולם עשה, ציוה וגזר כן ואשר על האדם לידע אותם. (מערכי לב'). ■

בו בעולם, עליו לידע כי הוא נמצא עתה במצב שהוא עלול יותר לקבל טומאה. אבל מאידך יש בעולם הנסיונות מה שאין בבית, כי דוקא מחמת שהוא נמצא בנסיון יש בידו להתעלות מעלה מעלה, מחד, לא לשכוח אשר הרחוב הוא רשות הנסיון ולא לרמות עצמו כאילו כבר הגיע למדרגה שהנסיון כבר אינו נסיון עבורו. ומאידך הנסיונות המזדמנים בהכרח, הם הנסיונות שמעמידים לפניו מן השמים להתעלות.

הרביעית נוגעת לעולם המשפיעים: הן המשפיעים על אחרים והן המשפיעים על עצמם; יש המקדישים הרבה זמן בעבודת מטהר ומתוך כך נדבקת בו טומאה, יש אמנם טהרה ע"י שלילה, היינו: ע"י לימוד תורה המטהרת והמכפרת, אבל הטהרה ע"י עקירת הטומאה בחיוב, אע"ג שיש וחיילים להתעסק בה ואמנם מצליחים ומטהרים את הטמא. אבל מאידך קיים ענין המוכר בעולם המוסר, אשר אם מתעסקים בענייני ירידות ועבירות, עלולים להגיע מלימוד הענין והעסק בה, לרצון להתדבק מעט בעבירה כדי ללמוד אודותיה ואלה מטמאים. ואין להקשות כיצד זה אשר בתוך עסק במצוה ובאמצע עסק הטהרה, דוקא אז ועל ידה מקבלים טומאה? כי **'חקה חקתי גזירה גזרתי'.**

והעצה כיצד לעמוד בזה: היא עצם הידיעה על הסכנה האורבת לו בדרכו. וכמ"ש ב'כלי יקר' וז"ל: **"ומנה מי הנצה? כפס גגניו"** (במדבר' יט). רוב המפרשים יצאו ללקוט ולא מצאו טעם מספיק, למה הפרה המטהרת הטמאים תטמא הטהורים? ועתה הט אזנך ושמע: כי מצינו שכל אוכל אינו מוכשר לטומאה עד שיפול עליו מים. ואיך אפשר המים שמקורם טהרה יסבבו הטומאה? אלא ביאור הענין כך הוא: שכך הוא בטבעיות, שכל דבר אינו

עוה"ב, לבן תורה המפקיר עצמו לתורה במסירת נפש, אם רק תחפוץ, תזכה שתהיה אדם חדש, לא אותו אדם מגושם, בפסוק: **"לב טהור כרא לי אלקים"** (תהילים' נא). מחדש דוד המלך, אשר יש והקב"ה מחליף את הלב בלב חדש, למי שבא להתחזק.

הבחינה השנייה: 'תמן תנינן: בהרת כגריס באדם, טמא. פרהה בכולו, טהור', יש ומשליכין אדם אל תוך התהום ודוקא שם הוא מקבל האפשרות להתעלות. יש טמא אשר זקוק להלכות טומאה כדי לעלות מטומאה לטהרה, אבל יש טמא, גם מבלעדי הלכות, יעלה על עצמו, כאשר הטומאה משאירה לו אחיזה של מקום טהרה ברור שיטהר עצמו. כנגד הטמא החושב שאינו ראוי להתעלות, באה התשובה: **"מי ימן טהור מטמא"**.

אבל אדם שהיה במצב רוחני ובבת אחת מרגיש איך שהסיעתא דשמיא סרה הימנו והוא מושלך מטה מטה, ידע אשר **'פרהה בכולו, טהור'**. כי סימן יפה הוא לאדם אשר מדברים עמו, מן השמים דורשים ממנו עוד התעוררות וגבהות. ובספרים קראו לימים אלה 'ימי הבחינה'. ובספרי מוסר 'ימי הירידה'. כאשר אדם נטמא, אות הוא שתובעים ממנו התעלות ולשם כך עליו לקיים את ההלכות ואם עבר זמן ולא הרגיש ואדרבא מוצא קורת רוח ממצבו, אז מפילים אותו עד שבעל כרחו מפנה עצמו להתעלות.

הבחינה השלישית: הוא מה שהרבה שואלים, על אלה שכל עוד הם בין כתלי הישיבה שומרים על תוארם, אבל מיד כאשר יוצאים לחוץ נטמאים כי קולטים את השפעת הרחוב ואינם מבינים למה זה ישפיע עליהם הרחוב לנהוג בהנהגות שאינם של בן תורה. ויש ונופלים עי"ז ליאוש. כלפי אלה התשובה היא; לא להתפעל מזה, גם זו בריאה, בריאה של עולם הנסיון וכאשר ההכרח מביא לפגוע

טיול לקברי הצדיקים בצפון

זכאי
"כח כפלים" חינוס!
"חי כפלים" 50% הנחה

עם הרב **אמנון יצחק שליט"א**
ביום שלישי ב' אב 13/07/10

יציאה מנקודת האיסוף בשעה 7:30 בדיוק! הישיבה בהפרדה מלאה!
ההרשמה במשרדי 'שופר' רח' מתתיהו 10 בני ברק 03-6777779
לאזור כפר סבא, הרצליה, רעננה והסביבה - סימה 050-9558033 077-4403314

דברי הלכה

מלאכת בורר

ההלכות שלפנינו מבוססות עפ"י השו"ע וה'משנה ברורה'

5. מים שיש בטונה, או בחמוצים, מותר לשפוך את המים שמעליהם, אבל לא את המים שמעורבים באוכל.

6. בסיום הארוחה כשנשארים סלימים בצלחות, אין להפריד כל אחד למקומו. וכן כשנשאיר בצלחות סוגי עוגיות, אין למיין אותם.

7. אין בהדחת כלים איסור בורר. וכן אף שיש מסננת בכיור שהמים הולכים והפסולת נשארת בכיור אין בזה משום בורר ומותר. ■

ספר שלוקח מהארון יכול להניחו במקומו בתא, בלא להתכוון לקחת סוג מסוים של ספרים.

3. להכין בגדים בלילה למחרת שיקום, או לילדים, הוי איסור של בורר. ולכן רק סמוך ללבישה היא מותר.

4. קרום, או שומן שע"ג המרק, אסור להסירו אלא, יסירו עם מעט מהמרק. וכן מים שנמצאים ע"ג הַלְבָן, אם המים מעורבים עם הַלְבָן ישפוך וישאיר מעט, או יסירם עם מעט מהַלְבָן.

1. הגדרת בורר; שכל דבר שצריך לשים עין על אותו חפץ מכל החפצים זו הגדרה של בורר. אבל אם בנקל ללא התבוננות הדבר ניכר לעין בצורה בולטת, לא חשיב בורר. וכן גם אם שני חפצים מונחים אחד ליד השני, לא הוי בורר.

2. כשיש ערימה של ספרים ורוצה להחזירם לארון הספרים אסור ללקט את הסידורים מיתר הספרים ולהניחם בתא של הסידורים. אך יש מי שאומר, שכל

שו"ת

הליכות עולם

ההלכות באדיבות 'הליכות עולם' מהרה"ג הרב רם כהן שליט"א

סעודת השבת פנה לבדוק היטב בהלכה האם הדבר אסור, או שמא אפשר להתירו. **מה הדין ומדוע?**

תשובה: מותר. דהוי גרף של רעי במקום שעוברים שם. **כתב השו"ע:** 'כל דבר מטונף כגון רעי וקיא וצואה בין של אדם ובין של תרנגולים וכיו"ב, אם היו בחצר שיושבים בה מותר להוציאם לאשפה, או לבית הכסא ואפילו בלא כלי. ואם היו בחצר שאינו דר שם אסור להוציאם'. **וכתב המשנ"ב:** 'היינו: שדרים שם כמו החצרות העשויות לפני הבתים שהוא מקום דריסת הרגל והתירו לפנותו מפני כבודו. וה"ה אם מונח במבוי במקום דריסת הרגל מותר לסלקו לצדדים'. **(שח ל"ד משנ"ב ס"ק קלא).** ■

פירוש: שאינו ראוי אף לכלבים, דאם היה ראוי לכלבים, אף דאינו עומד לאכילת כלבים מותר לטלטל. אבל המ"א כתב: דדבר העומד לאכילת אדם ואינו ראוי לאכלו כד ע"ד מוצ"ש, אף דראוי הוא לאכילת כלבים, מקצה איניש דעתיה מיניה משום דלא קאי לכלבים'. (שח לב משנ"ב ס"ק קכז).

2. כשחזר שמעון בליל שבת מבית הכנסת, ראה כי בצד השביל המוביל לבנין, מונח טיטול שנפל כנראה לאחד השכנים שהיה בדרכו לרוקן את פה האשפה לפני שבת. מהטיטול נדף ריח לא נעים ולכן רצה שמעון לקחתו ולזרקו לאשפה. כיון שידע שכל דבר אשפה נחשב כמוקצה מחמת גופו, נמנע מלסלק את הטיטול המלוכלך. לאחר שגמר את

כשרצה אלחנן לאכול סעודה שלישית היתה חסרה לו חלה ללחם משנה. אלחנן שהיה אדם מסודר, דאג תמיד שתהיה לו במקפיא חלה קטנה למקרה הצורך ואכן פתח אלחנן את דלת המקפיא להוציא את החלה לצרפה ללחם משנה. כשפתח את המקפיא ראה כי החלה נמצאת מאחורי דג לא מבושל וכדי להוציא את החלה הוא מוכרח להזיז את הדג. הסתפק אלחנן; האם הדג הזה מוקצה? והאם יוכל להזיזו מעט כדי שיוכל להוציא את החלה? **מה הדין ומדוע?**

תשובה: אסור. שהדג מוקצה מחמת גופו.

כתב השו"ע: 'דג מלוח מותר לטלטלו. ושאינו מלוח אסור, מפני שאינו ראוי'. **וכתב המשנ"ב:** 'הט"ז

תמונות מהרצאתו של הרב אמנון יצחק שליט"א השבוע באור יהודה

פרשת 'חקת'

"וַיִּקַּח אֶהָרֹן שֵׁם בְּרֵאשֵׁי הַהָר"

מיתת נשיקה

פנינים לפרשה

"וזאת חקת התורה... ויקחו אליה פרה אדמה תמימה אשר אין בה מום אשר לא עלה עליה על" (יט ב)

רבנו אפרים דורש מקרא זה כולו על התורה הקדושה ואלו דבריו: "ויקחו" - אין קיחה אלא תורה, כמו שנאמר: "פי לקח טוב נתתי לכם תורת" אל תעזבו" (משלי ד). "אליה" - כיון שעסק האדם בתורה, הרי היא נקראת על שמו כמו שנאמר: "ובתורתך יהיה יומם וליל" (תהילים א). ואז"ל במסכת 'קדושין' (לב:): שאחר שלמד ויגע בה, נקראת תורה שלו. "פכה" - זו התורה שפרה ורבה, כמו שדרשו חז"ל במסכת 'הגיגה' (ג): על הפסוק: "כמשמרות נטועים" (קהלת יב) 'מה נטיעה זו פרה ורבה, אף דברי תורה פרים ורבים'.

"אדמה" - לומר שכל המאדים פניו בעמל ויגיעה על דברי התורה הרי היא מתקיימת בידו. דאז"ל: 'אין דברי תורה מתקיימת, אלא במי שממית עצמו עליה' (ברכות סג). "תמימה" - כמו שאמר דוד המלך ע"ה: "תורת ה' תמימה משיבת נפש" (תהילים ט).

"אשר אין בה מום" - היא התורה. כמו שאמר שלמה המלך ע"ה ב'משלי' (ח): "אין בהם נפתל ועקש". "אשר לא עלה עליה על" - הוא רומז למה שאמרו חז"ל על הפסוק: "חרות על הלחות" (שמות לב) 'אל תיקרי "חרות" אלא חירות. שאין לך בן חורין, אלא העוסק בתורה'.

"ויקחו אליה פרה אדמה תמימה" (יט ב)

כתב רש"י: "אדמה תמימה" 'שתהא תמימה באדמיות, שאם היו בה שתי שערות שחורות, פסולה'.

מבאר הרע"ב: שמה שכתב רש"י ששערות שחורות פסולות, אין הכונה לשחורות דוקא, שהרי אף בשאר צבעים נפסלה, אלא שבא לחדש כלפי המבואר במסכת 'נדה' (יט.). שה'צבע השחור אדום הוא, אלא שלקה' האדום ונתהפך לשחור, לכך היה מקום לטעות ששערות שחורות לא יפסלו שהרי עיקרן ותחלתן היו אדומות, לכן הדגיש רש"י בדבריו; שאפילו שערות שחורות פסולות.

"ואחר יבוא אל המתנה" (יט ז)

כתב ה'משך חכמה': 'ודע, כי כל עבודות חוץ, המה מטמאים בגדים. והעוסק בהן, טמא מלבוא למחנה שכניה. אך דוקא הני דתחלתם בפנים, כמו המשלח השעיר והמוציאים פרים הנשרפים וכן העוסקים בפרה, שצריך להזות נגד פני אהל מועד. אבל צפרי מצורע, הכהן אינו מתטמא, שאינו שייך לפנים כלל. וכן בעגלה ערופה. וזה מדרכי התורה; כמו שהעו"ג אינו מתטמא וזובו טהור, כי הטומאה הוא במקום שיש קדושה. ואכמ"ל'.

"ויצאו מים רבים ותשתה העדה ובעיכם" (כ יא)

כתב ה'משך חכמה': 'דע כי הברכה אשר חפץ ה' ובסבר פנים יפות, אינה

מהוללה בכמותה, אלא באיכותה. כי זה ענין יותר נשגב ויותר נאה. כמו, אשר במעט המזון יושבע רעבונו, כנאמר: "ואכלתם לחמכם לשבע" (ויקרא כו). ואמרו חכמינו ז"ל: שיהיה אוכל קמעה ומתברך במעיו. ולכן אמרו חז"ל: לא נתקרה דעתם של ישראל, עד ששמעו "ואכלתם לחמכם לשבע".

ואם יאכל האדם מזון היוצא מידו של הקב"ה, הוא אושר נפשי ומזון רוחני, כאשר הפליאו חז"ל באיכות המן היורד מן השמים וקראוהו: "לחם אפרים" (תהילים עח). ואמרו: שהוא לחם שמלאכי השרת אוכלין. ולכל אחד היה נאכל לפי שלמותו, כמאמרם במסכת 'יומא' (עה:): 'צדיקים אוכלין אותו בשלוה, רשעים אוכלין אותו דומה להן כסלויים' (כקוץ ודרדר)'.
ולכן אילו לא שינו את מאמר ה', היתה הברכה שורה גם במים באיכות השתיה. ובשתייתם היה ענין נפשי אשר בזה היו נבדלים משתיית הבהמה. לכן בצווי ה' נאמר: "והוצאתם להם מים" (במדבר כ). ולא כתוב: "מים רבים" (וגם בפרשת 'בשלח' לא נזכר) וגם כתוב בצווי: "והשקית את העדה נאת בעיכם", תיבת: "נאת" הפסיקה את המקרא (כמבואר בב"ק סה. עה"פ: "נאת אשמו" - ויקרא ה) לפי ששתייתם תהיה נבדלת משתיית הבהמה. אולם כאשר לא עשו בצווי ה' במדויק, נכתב: "ויצאו מים רבים ותשתה העדה ובעיכם" שניהם שוו בשתיה. והברכה היתה רק בכמות ולא באיכות'.

"ויקח אהרן שם בראש החר" (כא כח)

כתב רבנו בחיי ז"ל: 'ודרשו רז"ל: שלשה מתו בנשיקה; משה ואהרן ומרים. במשה ואהרן נאמר בהם: "על

תמונות מהרצאתו של הרב אמנון יצחק שליט"א השבוע בקריית אונו

גנזי המלך דברים הטעונים גניזה גנזי המלך דברים הטעונים גניזה

שהמרהו והוא: "פי ה' " שכתוב בו: "על אֲשֶׁר מְרִיתֶם אֶת פִּי" (במדבר' כ). ומפני שלא הזכירו כאן, הוצרך להזכירו במקום אחר בסדר "אֵלֶּה מִסְעֵי" (שם י). הוא שבאר שם (לג): "וַיַּעַל אֶהְרֹן הַכֹּהֵן אֶל הַר הַקָּדֵשׁ עַל פִּי ה' וַיִּמָּט שֵׁם". ■

על פי ה' " (דברים' לד)?! שלא רצה להזכיר בו כן, במקום הזה, לפי שבמקום זה המרו את פי ה' בחטא הכאת הסלע פעמים. וכמו שנתבאר למעלה. ואיך יתכן שיזכיר במקום זה שהיתה מיתתו על ידי מי

פי ה' " אבל במרים לא נאמר: "על פי ה' ", לפי שגנאי הדבר. ויש לתמוה: שלא מצינו כאן שהזכיר הכתוב במיתתו של אהרן בראש ההר "על פי ה' " כשם שנאמר במשה (דברים' לד): "וַנִּמָּט שֵׁם מִשָּׁה עֶבֶד ה' בְּאֶרֶץ מִזְרָח

הרצאותיו של הרב אמנון יצחק שליט"א

אולם מופת זבוטינסקי 16
ביום ראשון ח' תמוז 20/06/10

ראשון לציון

כניסה 10 ש"ח

השערים יפתחו ב־20:30

אולמי אורין אירועים ויצמן 7
ביום שני ט' תמוז 21/06/10

גדרה

כניסה 10 ש"ח

השערים יפתחו ב־20:30

אולם מופת מעלה גמלא 24
ביום שלישי י' תמוז 22/06/10

הוד השרון

כניסה 10 ש"ח

השערים יפתחו ב־20:30

אמבטיאטרון לב הישוב מרכז מסחרי
ביום רביעי י"א תמוז 23/06/10

אלפי מושה

כניסה חופשית

השערים יפתחו ב־20:30

ההרצאות מאובטחות

כל הזכויות שמורות לארגון "שופר" ©

שידור חי באתר 'שופר' WWW.SHOFAR.NET

פרויקט חברותות ופּוּר
המעונינים להישמע לקריאת גדולי הדור הגאונים: מרן הגאון יוסף אלישיב שליט"א ומרן הגאון אהרן לייב שטינמן שליט"א ללמד בתברותות בכל רחבי הארץ, איש איש במקומו, או המעונינים ללמוד, נא לצלצל ל'שופר': 03-6777779

תמונות מהרצאותיו של הרב אמנון יצחק שליט"א השבוע בקריית אונו

שו"ת חברותא

האם יש חלות קדושה לארץ סיחון ועוג וממתי?

מערכת חברותא

מיוחד 5 'גנזי המלך'

שאלה: האם ארץ סיחון ועוג נתקדשה בקדושת ארץ ישראל קודם שנכנסו לארץ מעבר לירדן והלאה ומהי הגדרת הקדושות של שני עברי הירדן גם לאחר שנכנסו וכבשו מעבר לירדן והלאה?

תשובה: כתב בספר 'ציץ אליעזר' [טו ה]: נחלקו האור שמח והגר"י מקוטנא, אם ארץ סיחון ועוג נתקדשה בקדושת א"י קודם שנכנסו לארץ מעבר לירדן והלאה.

כי רש"י כותב: שיעקב אבינו קרא "שם המקום ההוא מתנים" (בראשית' לב) מפני ש'מלאכים של ארץ ישראל באו לקראתו ללוותו לארץ' ומלאכים של חו"ל באו עמו עד כאן.

והרמב"ן השיג עליו: שהרי עדין לא הגיע יעקב לארץ ישראל ורחוק היה משם ושלח מלאכים אל עשו מרחוק. **ושם נאמר:** "וַיַּעֲבֹר אֶת מִצְרַיִם וְיָבֹק" (בראשית' לב). שהוא יבוק הנחל, גבול בני עמון, שהוא דרומית מזרחית לא"י ועדין יש לו לעבור גבול בני עמון ומואב ואח"כ ארץ אדום.

אך בברית בין הבתרים **מבאר רש"י:** שעשרת העממין, שכוללים בהם גם קיני קניזי וקדמוני, הם עמון ומואב ואדום וא"כ אותה קדושה הנובעת בגלל ההבטחה חלה נמי על עמון ומואב ואדום ומיושבים דברי רש"י ולדידיה שפיר גם עבר הירדן היתה בכלל א"י, דלא גרע מארץ עמון ומואב.

ודעתו ושיטתו של הרמב"ן בזה היא פשוטה; שהיות והקב"ה לא הראה מזה למשה רבנו ע"ה, הוי מזה הוכחה שההבטחה לאברהם אע"ה על ג' עממין אלה היתה רק על לעתיד לבוא, דאז תערה עליהם משמיא מקדושת ארץ ישראל, אבל עד אז - לא חלה עדנה על ג' ארצות אלה כל קדושה מקדושת א"י לא מבחינת קדושת שכינה ולא מבחינת קדושת מצוות.

ואמינא לה, ממה שמצינו ביתר על כן להרמב"ן ז"ל שסובר בכזאת גם בנוגע לעבר הירדן המזרחי - ועכ"פ לפני הכיבוש של עבר הירדן המערבי - **והוא לו בפרשת חקת** (כא

הרי כמו שארץ כנען אשר לעבר הירדן ימה היא קדושה, כן ארץ סיחון ועוג נוהגות בה כל חובת קרקע.

ונראה ברור, כי בודאי כוונת התשב"ץ היא, שגם מצות ישיבת ארץ ישראל היה משה רבנו יכול לקיים בה (הגם שלא הזכיר מזה בפירושו), דאל"כ, הרי היה יכול לפרש בפשיטות שמרע"ה רצה לעבור כדי לקיים מצות ישיבת א"י.

וכ"כ באמת התשב"ץ בהדיא בראשית דברי תשובתו שם: דשלוש ארצות, שהן יהודה ועבר הירדן וגליל, כלהו דין ארץ ישראל להם, לענין נשואין ולהעלות מחו"ל להם ושלא להוציא מהם לחו"ל. **והיינו:** שדין ארץ ישראל לעבר הירדן גם לענין שמקיימים בה מצות ישיבת א"י ולכן יכולים להרשות להעלות לשם מחו"ל וכן אסור להוציא משם לחו"ל. ועל כוון זה המה המשך דבריו שהובאו לעיל, שלענין קדושת הארץ צד מזרח וצד מערב שוות הן וכו' **והיינו:** לרבות אפילו לפני שכבשו גם הצד המערבי, כפי המצב שהיה בשעה שמשרע"ה התחנן לעבור.

וא"כ הרי לנו סייעתא מפורשת מהתשב"ץ לשיטת האור שמח.

ועם כל זה, בכל זאת מצינו לו להלן בדבריו, **(ר) שמבאר מאידך:** שבודאי אפילו בכיבוש יהושע קודם שחרבה א"י לא היתה עבר הירדן בקדושת שאר ארץ ישראל לענין קבורה ולענין שכינה. **שהרי הכתוב קראה: "טמאה", שנאמר: "וְאֶת אֵם טַמְאָה אֶרְכֹּץ אֶתְּחַבֵּם"** ומרע"ה מת בחלקו של ראובן ונקבר בחלקו של דן ולא נקבר בא"י. **וכן מה שאמרו בפרק 'מי שמת' (קנה): 'אוירא דא"י מחכים',** אין זה בחלק ראובן וגד. **ומה שאמרו ב'מועד קטן' (כה):** שאין הנבואה שורה על הנביאים אלא בא"י, אין זה בחלק גד וראובן. דתרי עניני ניהו: קדושת שכינה וקדושת מצוות. וקדושת שכינה היא מיוחדת בעבר הירדן ימה. וקדושת מצוות בין בזה ובין בזו.

יוצא לנו מהאמור: כי התשב"ץ ז"ל מחלק בזה בין קדושת מצוות לבין קדושת שכינה. ושהגם דבקדושת מצוות שוים הם, אבל לענין טהרה וחלות קדושת שכינה, הצד המערבי והצד המזרחי מחולקים המה לגמרי זה מזה. וחלות הנה רק מעבר לירדן והלאה. ■

כא) עה"פ: "וַיִּשְׁלַח יִשְׂרָאֵל" וגו', שכותב לבאר: ד'משה היה יודע כי ישראל עתה לא יכבשו כל עשרה עממים והיה חפץ שיהיה כל כיבושם מעבר הירדן והלאה, שיהיה מושבם יחד ושהיא הארץ הטובה אשר היא זבת חלב ודבש'. ושם לא בקשוהו ממנו בני גד ובני ראובן, לא היה מניח שם אדם 'אלא שתהיה לחרבה. וכך שנו ב'ספרי' (רצט): "לָמַת לָךְ" - 'פרט לעבר הירדן, שנטלת מעצמד'.

ועוד אמרו רבותינו (במדב"ר ז ח) בעשר קדושות: שאין עבר הירדן ראוי לבית המקדש ולשכון השכינה וכן נראה בכתוב שאמר: "וְאֶת אֵם טַמְאָה אֶרְכֹּץ אֶתְּחַבֵּם" (יהושע' כב). הרי לנו שסובר הרמב"ן, שתכנית משרע"ה היתה שיהיה כל כיבושם של ישראל רק מעבר לירדן והלאה ואילו עבר הירדן מזרחה תשאר חרבה. **והיינו: בזאת באשר כי יודע היה שההבטחה לחלות הקדושה השלמה של א"י שתתפשט גם על עבר הירדן המזרחי, תהיה רק בהגיע הזמן שתטהר (והיא בעת שיכבשו לפני בני ישראל ארצותיהם של כל עשרת העמים שהובטחו לאברהם אבינו בברית בין הבתרים). אבל לפני זה, אין ארץ עבר הירדן המערבית ראוי לשכון בה שכינה ובשם "טמאה", נקראת. והארץ הטובה, אשר היא ארץ זבת חלב ודבש, היא מעבר לירדן והלאה.**

ומצאתי בשו"ת התשב"ץ (ח"ב קצח): שיש משם סייעתא לדעת האור שמח ואפילו למעלה מזה. כי התשב"ץ מבאר שם בתוך התשובה הארוכה, דלענין קדושת הארץ, צד מזרח וצד מערב שווים הם. **ומה שנאמר (ב'סוטה' יד): 'אמר משה [כאשר ביקש מהקב"ה להכנס לארץ ישראל]: "הרבה מצוות נצטוו ישראל ואין מתקיימין אלא בא"י. אכנס אני לארץ כדי שיתקיימו כולן על ידי" - לאו ענין מעשרות קאמר, דהוא בעבר הירדן היה ושם נוהגות מצוות אלו ויכול היה לישראל חי בעבר הירדן ויקיים שם המצוות. אלא, במצוות הנוהגות במלחמת עממים ובהבדלת ערי מקלט להשלים מצוה שהתחיל בה ובהכרתת זרעו של עמלק ובמצוות מלך ובבנין ביהמ"ק, שמצוות אלו לא היו נוהגות עד שיעברו את הירדן, אותן ביקש משה לקיים. אבל לענין קדושת הארץ,**

תמונות מהרצאתו של הרב אמנון יצחק שליט"א השבוע בקרית אנוו

העובד שמסרב להעיד

מאת הרה"ג אברהם טטראשוילי שליט"א

לגרום להפסד ממוני (ע"י פיטוריו מהעבודה, או ע"י הורדה במשכורת וכיו"ב).

האם יש בטענה זו, בכדי לפטור מלהעיד לטובת חברו, או לא?

את פרטי המקרה מקרוב שיבוא ויעיד לטובתו בבית דין. החבר רוצה להשתמט מלהעיד בטענה שכתוצאה מעדותו נגד ראובן בעל המפעל יוצר מתח ביניהם אשר בסופו עלול אף

במפעל מסוים התגלה ויכוח כספי בין ראובן בעל המפעל, לשמעון אחד העובדים. ואותו פועל תבע את מנהל המפעל לדין תורה. פנה שמעון לחברו העובד ג"כ באותו מפעל, היות ומכיר

ההשתתפות בשעור 'השאלה השבועית העולמית' ב'אולפני שופר' פתוח לצבור ביום חמישי בשעה 21:00 בערב בלמוד עם חברות בשיבות 'אהל יהודה' ניתן לצפות בשדור חי באתר שופר ביום חמישי בשעה 21:00 www.shofar.net

ארגון "ותתפלל חנה"

כולל מדרש ראובן

נופש קיץ! מבצע חד פעמי!!

1,390

ש"ח לזוג

במלון "כינר" המפואר
חמישי ששי שבת

פרשת "פנחס" 01/7/2010 (למעט)

בהשתתפות:

הרב יצחק כהן צמח שליט"א רב שכונת נאות רחל בתלון והפייטן דוד שלמה שירו נעים זמירות ישראל

הגרלת ענק! טבעת זהב חיינם!

לפרטים: נפתלי 054-7005001

אייל 052-5500654

האוטובוס שנתקע

תקציר התשובה:

לדעת השו"ע: ר' שמעון חייב לשלם לחברת האוטובוסים מחיר מלא. **ולדעת הרמ"א** (כמ"ש הסמ"ע): צריך לשלם רק עד מקום שלקחו.

מי ששילם כבר ונסע בטרמפ, לכו"ע אין יכול לתבוע את החברה שתחזיר לו את הכסף. ובודאי מי שהמשיך באוטובוס השני אין יכול לתבוע את החברה. וגם אם לא שילם, חייב לשלם מחיר מלא.

בסיעת דשמיא בהכונת הרב אמנון יצחק שליט"א או משכילים להרחיב את פעילות ארגון 'נים שוחקות' לחלוקת סדרי טון ומוצרי יסוד למשפחות ברוכות ילדים ולשיפוץ תיקון וצביעה הנצרך למשפחות, בעזרת אנשי מקצוע המתמחים במקצועות: חשמל, צבע, שיפוץ קל, אינסטלציה וכ"ו.

המטעונים לתרום כסף: נא לפנות ל'שופר' 03-6777779
והמטעונים להתנדב, נא ליצור קשר עם אמיר כהן טל' 0505-694-694

מבצע מדהים בשופר!

- 2 ש"ח = דיסק שמיעה
- 10 ש"ח = 3 דיסקים לצפיה
- 10 ש"ח = דיסק mp3
- 30 ש"ח = ספר 'עולם התשובה'

ניתן להשיג ב'שופר' רח' מתתיהו 10, בני ברק 03-6777779-553

לאור הביקוש האדיר

לחלוקת אנציקלופדיות בכל רחבי הארץ
הוחלט לכסות את כל בתי האב בישראל (1,750,000) למעט אומות העולם
ניתן לרכוש מנית זכות בסך *\$1000 להשלמת המבצע

כל התורם מניה מובטח לו
שהוא בן העולם הבא

* שער הדולר לפי 4.2

לפרטים 050-6500666
054-7408531

בע"ה נעשה ונצליח

סוף שבוע ארוך פרשת 'שופטים' יחקיים בתאריך ב'ד' אלול 12-14/8/2010

מנוי 'כח כפלים' בעלי זכאות מוזמנים לסופ"ש ארוך (חמישי שישי שבת) במלון 'כינר'

עם הרב אמנון יצחק שליט"א
ורבנים נוספים...

ברשות החפזות: * הרה"ג עזרא מחפוד שליט"א * הרה"ג זילברברג שליט"א * הרב אורי יצחק עליט"א * הרבנית רחל פרץ תלמי"א

פוסטיון מלא * בריכה * ים * חדר כושר וגימיו * משחקיה לילדים * ממתקים * עבודות יצירה

בשרים בהכשר הרב 'לנדא' שליט"א
שאר המוצרים בהכשר הבד"ץ
משגיח צמוד מטעם 'שופר'

* יש אפשרות ל"תכנינה" לחימנים מיום חמישי... ניתן להצטרף לסופי השבוע הללו גם מי שאינם מנויים בתכנית בתשלום.
הצטרפו גם אתם עוד היום לאלפי המנויים בתכנית סופי השבוע של שופר 'כח כפלים' ותצאו לסופ"ש ששי-שבת חינו, טיול עם ארוחת צהרים חינו,
דיסקים בכל שבוע חינו, גני המלך בכל שבוע חינו.
ולתכנית החדשה 'מ"ח כפלים' ותצאו לסופ"ש ארוך חמישי-שבת חינו, טיול עם ארוחת צהרים חינו, דיסקים בכל שבוע חינו, גני המלך בכל שבוע חינו.

מחיר מיוחד לזוג מיום חמישי-מוצ"ש בחדרי גולן

לפרטים והרשמה 03-6777779 שלוחה 557 בין השעות 09:00-15:30